

Handläggare
Kommunstyrelseförvaltningen
Karin Sundström
Utredare
08-57829509
karin.sundstrom@tyreso.se

Handlingstyp
Tjänsteskrivelse

Datum
2021-09-07

Sida
1 (4)
Diarienummer
2020/BUN 0102 41

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Lägesrapport av ordförandeuppdrag- Resultat och förbättringsområden gällande svenska som andra språk (sva)

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut till barn- och utbildningsnämnden

- Redovisningen godkänns

Barn- och utbildningsförvaltningen

Elisabet Schultz
Förvaltningschef

Kenny Fredholm
Skolchef grundskola

Beskrivning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden gav förvaltningen i uppdrag den 25 november 2020 att återrapporera dels resultatet av införandet av resultatdialoger på mångfaldsenheten samt dels en analys med förbättringsförslag för hur studiehandledningens verkningsgrad kan öka. I rapporten mottagande av nyanlända (dnr 2021/BUN 0108) lämnas en redovisning av mottagandet av nyanlända i Tyresö kommun. I den lämnas också en redovisning kring förbättringsområden av sva och studiehandledningen.

Studiehandledning

Enligt Skolinspektionen är ämneslärarnas kompetens i att undervisa nyanlända elever är en avgörande faktor för skolframgång. Samverkan mellan ämneslärare och studiehandledare ökar förutsättningarna för elevens möjlighet att prestera väl.

Mångfaldsenheten arbetar med utveckling av studiehandledningen.

Studiehandledning har varit ett av mångfaldsenhetens fokusområden förra läsåret. De har haft kollegialt lärande, kompetensutveckling och gemensam läsning av Andersson och Médoc ”*En handbok för studiehandledare*” samt utarbetat beskrivning av *Studiehandledares roll och ansvar* och *Förväntningar på ämneslärare/mentor* (Se bilaga 4 och 5). Syftet med dessa dokument är att få en helhetsbild över studiehandledningsuppdraget och tydliggöra vem som gör vad.

Det här läsåret fortsätter enheten att fokusera på studiehandledningens kvalitet. I början av terminen har studiehandledarna haft gemensamma uppstarts- och planeringsmöten tillsammans med ämneslärare/mentor på flera olika skolor. Mångfaldsenhetens beskrivningar av studiehandledares roll och ansvar samt förväntningar på ämneslärare har använts som underlag för kollegiala samtal på dessa möten. Målet är få till ett liknande samarbete med alla skolor i kommunen som har elever med studiehandledning.

Det här läsåret arbetar mångfaldsenheten med att ta fram ett underlag för planering och uppföljning av studiehandledning som ska ägas av studiehandledarna men fylls i gemensamt med elevens lärare. Underlaget kommer att hjälpa till med att på ett systematiskt sätt dokumentera och analysera studiehandledningen samt synliggöra elevernas kunskapsutveckling. Mycket fokus kommer läggas på studiehandledningens innehåll och språkutvecklande arbetssätt. Det kollegiala lärande kommer fortsätta för att utveckla studiehandledarnas ämneskunskaper, pedagogiska strategier och medvetenhet om hur språket används i olika ämnen. Ett förslag som kommit från studiehandledarna är att använda varandras kompetens inom NO, SO och matematik. Det finns studiehandledare med pedagogisk utbildning i olika skolämnen, de kan hjälpa, tipsa och handleda varandra.

Svenska som andra språk

Det är viktigt att eleven får en likvärdig och högkvalitativ undervisning i svenska som andraspråk för att lyckas i skolan och nå resultat i alla ämnen. Alla lärare i skolan behöver kunskap och kompetens i att undervisa elever med svenska som andra språk. Det bör också beaktas att det inte bara är nyanlända som läser svenska som andra språk.

Undervisning¹ i svenska som andra språk, om det behövs, ska anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Det är rektor som beslutar om detta.

¹ 5 kap. 14 § Skolförordningen

Mångfaldsenheten har startat ett nätverk mellan svenska som andra språk lärare. RUC (Resurs- och utvecklingscentrum) stödjer mångfaldsenheten med att organisera träffarna i nätverket. Syfte med sva-nätverket är att sprida och öka kompetens inom sva-lärarkåren i Tyresö kommun samt föra vidare ett språkutvecklande arbetssätt till samtliga lärare i samtliga skolor. Nätverket är ett forum för erfarenhetsutbyte kring pedagogiska strategier, läromedel, applikationer och annat material för nyanlända och flerspråkiga elever. Vi har arbetat med Skolverkets kartläggningsmaterial för bedömning av nyanlända elevers kunskaper och har haft gemensam litteraturläsning om nyanlända elevers lärande. Gemensamma riktlinjer för ämnet svenska som andraspråk i Tyresö kommun har utarbetats. (se bilaga 6).

Förra läsåret gick nätverket igenom och jämförde den nya (som börjar gälla höstterminen 2022) och den gällande versionen av kursplanen i svenska som andraspråk, uppmärksammade skillnader och vad som var nytt, samt diskuterade vilket stöd som behövdes för att börja arbeta utifrån den nya kursplanen.

Det här läsåret planeras inspirationseftermiddagar för lärare som undervisar i svenska som andraspråk där andra lärare med större erfarenhet får dela sina exempel och konkret visa hur de arbetar med elever, dvs. vilket material, applikationer de använder, hur de närmar sig språket på olika sätt, hur det skiljer sig mellan de som har skolbakgrund och de som är analfabeter, hur de gör kartläggningar, hur de arbetar enskilt eller i liten grupp och hur de arbetar i klassen.

Mångfaldsenheten planerar bjuda in en doktorand från Stockholms universitet som forskar kring nyanlända, som har fördjupat sig i tex förberedelseklasser och direkt placering.

Resultatdialoger

Förvaltningen har infört resultatdialoger med mångfaldsenheten från och med hösten 2021. De följer samma modell som resultatdialogerna med skolorna. Enhetens mål och insatser följs upp samt resultaten i modersmål. Resultatdialoger kommer genomföras fyra gånger per år, dvs lika ofta som för grundskolorna.

Ekonomiska konsekvenser och prövning av barnets bästa

Förslaget till beslut har inga ekonomiska konsekvenser.

Redovisningen visar hur mångfaldsenheten arbetar med att utveckla kvaliteten på studiehandledningen skapat ett nätverk för sva-lärare. Arbetet med att förbättra undervisningen i svenska som andra språk och nyanländas stöd genom studiehandledning svarar särskilt mot barnkonventionens artiklar 28

barnets rätt till utbildning. och 29 om barns rätt att utvecklas i skolan. Det är av största vikt att undervisningen utvecklas så att nyanlända barn och barn som med svenska som andra språk ges bästa förutsättningar till en utbildning och kan utveckla barnets fulla potential.